

РЕШЕНИЕ

№ 15013

гр. София, 14.09.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 29 СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: КАЛИНА КР. ФИЛИПОВА

при участието на секретаря ВАЛЕНТИНА ВЛ. МИЛОВАНОВА
като разгледа докладваното от КАЛИНА КР. ФИЛИПОВА Гражданско дело
№ 20221110150289 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 235 и сл. ГПК.

Подадена е искова молба от Н. Д. Ц. ЕГН *****, уточнена с молби от 26.10.2022 г. и 09.11.2022 г., с предявени срещу К. В. П..... ЕГН ***** обективно кумулативно съединени осъдителни искове с правно основание чл.127 ал.2 ЗЗД за сумата в размер на 5690,58 лв., представляваща припадащата се част на ответницата от заплатени от ищеца погасителни вноски за периода 01.10.2017 г. до 01.11.2019 г. и сумата в размер на 5597,05 лв., представляваща припадащата се част на ответницата от заплатени от ищеца погасителни вноски за периода 01.04.2020 г. до 31.07.2022 г. по договор за предоставяне на ипотечен кредит от 17.10.2016 г., сключен с“ АД.

Ищецът твърди, че бракът му с ответницата, сключен на 19.10.2019 г., бил разтрогнат по силата на решение от 07.07.2022 г., постановено по гр.д.№40302/2020 г. на СРС, 149 състав. От връзката си преди брака страните имали две деца-, като съжителствали на семейни начала от 2015 г. Преди сключване на брака с ответницата, на 24.10.2016 г., двамата изтеглили ипотечен кредит за закупуване на жилище-..... находящ се в гр....., като част от продажната цена, именно сумата от 91 000 лв., била заплатена с процесния банков кредит, по който ищецът бил кредитополучател, а ответницата- съдлъжник. Според чл.4 ал.2 от договора, кредитополучателят се съгласява изрично средствата по кредита да бъдат преведени служебно от банката по сметка на продавача на имота. Съгласно чл.11а ал.1 от договора, съдлъжникът се задължава солидарно при условията на чл.121 ЗЗД за всички задължения на кредитополучателя, произтичащи от договора за ипотечен кредит от 17.10.2016 г.,

независимо от бъдещите промени в него. Поддържа, че с подписани от ответницата допълнителни споразумения към договора от 17.10.2016 г., 20.12.2019 г. и 05.05.2020 г., бил предоговорен лихвеният процент, методиката за изчисляване на референтния лихвен процент, удължен е крайният падеж на кредита до 10.11.2039 г., както и е договорен гратисен период за погасяване на лихвите и главницата по кредита. Твърди, че за периода от отпускането на кредита до м. юли 2022 г. всички погасителни вноски били заплащани от ищеца. Твърди, че от 01.04.2020 г. страните били във фактическа раздяла. Поддържа, че с ответницата били солидарни длъжници, поради което и същата следвало да възстанови половината от заплатените от него суми по кредита, възлизащи на посочените в исковата молба.

Ответницата е депозирила отговор на исковата молба в срока по чл.131 ГПК, с който оспорва исковете като неоснователни и недоказани и моли за тяхното отхвърляне. Поддържа, че по договора за ипотечен кредит била поръчител, а не и солидарен длъжник, поради което и задължението ѝ спрямо банката било акцесорно. Твърди, че кредитът бил преведен по сметка на кредитополучателя –ищец, или по сметка на продавачите на процесния недвижим имот, вследствие на което и същият се сдобил с ½ ид.ч. от жилището. Моли за отхвърляне на исковете. Претендира разноски.

Съдът, като съобрази събраните доказателства, достигна до следните фактически и правни изводи:

По иска с правно основание чл. 127, ал. 2 ЗЗД:

Когато няколко длъжници дължат една и съща престация на един кредитор и кредиторът може да иска изпълнение на цялото задължение от когото и да е от длъжниците, е налице пасивна солидарност, чиято обща правна уредба се съдържа в чл. 121 - чл. 127 ЗЗД. При пасивната солидарност, точното изпълнение на един от длъжниците освобождава не само него, но и останалите съдлъжници. Ако един от солидарните длъжници удовлетвори кредитора, той се суброгира в правата му и придобива регресни права срещу останалите съдлъжници. Съгласно чл. 127, ал. 2 ЗЗД, всеки солидарен длъжник, който е изпълнил повече от своята част, има иск срещу останалите съдлъжници за разликата. Солидарните длъжници, обаче, отговарят един към друг не солидарно, а разделно (освен при наличието на специални правила или уговорки). Разпоредбата на чл. 127, ал. 1 ЗЗД предвижда, че доколкото не следва друго от отношенията между солидарните длъжници, това, което е платено на кредитора, трябва да се понесе от тях по равно. Размерът на припадащата се част на всеки от съдлъжниците, респ. – размерът на изпълненото в повече от някой от тях и на това, което му се дължи от всеки от останалите съдлъжници се определя от размера на дълга, но не какъвто е бил той към момента на възникването му, а какъвто е към момента на погасяването. В този смисъл е и установената практика на ВКС-решение № 827/15.12.2010 г. по гр. дело № 1328/2010 г. на ВКС, IV ГО, решение № 211/23.07.2012 г. по гр. дело № 177/2011 г. на ВКС, IV ГО, решение № 245/29.09.2012 г. по гр. дело № 178/2012 г. на ВКС, IV ГО, решение № 196/21.08.2015 г. по гр. дело № 6068/2014 г. на ВКС, IV ГО, решение № 279/26.11.2018 г. по гр. д. № 4694/2017 г. на ВКС IV ГО, и др.

Следователно, за да бъдат уважени регресните искове на платилия солидарен длъжник по чл. 127, ал. 2 ЗЗД срещу другите солидарни длъжници, ищецът следва да

докаже при условията на пълно и главно доказване, че е удовлетворил кредитор на страните, като престираното е надхвърлило частта на престиралия, т. е. че като солидарен длъжник с ответницата е изпълнил задължението в част, по-голяма от своята.

Между страните не се спори, че от 2015 г. ищцата и ответникът са заживели при условията на фактическо съпружеско съжителство. Институтът на фактическо съпружеско съжителство в българското право не е законодателно уреден, макар множество закони да боравят с това понятие. Т. е, съществуването му е признато казуистично от различни нормативни актове /СК, ЗЗДН, НПК, ГПК и др. / и трайната съдебна практика /пр. ППВС № 5/1969 г. /. Следвайки смисъла им, очевидно е, че при фактическото съпружеско съжителство съществува фактическото състояние на съжителство между две лица, които се отнасят едно към друго като към съпрузи. Казано по друг начин, това е интимен съюз с избран и желан партньор, който е възникнал и продължава, докато е налице взаимна воля за съществуването му и се изразява в отношения на взаимност, фактическа и физическа близост в общ дом, обща грижа за семейството и децата, споделяне на разходите и т.н.

Между страните не се спори и от представените по делото доказателства се установява, че ищецът и ответницата са сключили граждански брак на 19.10.2019 г. Не се спори, че преди сключване на гражданския брак помежду им ищецът Н. Ц. като кредитополучател, а ответницата К. П. – като съдлъжник, са сключили договор за предоставяне на ипотечен кредит от 17.10.2016 г., изменен с допълнително споразумение №1 от 17.10.2016 г., допълнително споразумение №2 от 20.12.2019 г. и допълнително споразумение от 05.05.2020 г. с“ АД, по силата на който на кредитополучателя е бил предоставен кредит в общ размер на 91 000 евро и краен срок за погасяване 10.11.2039 г. за закупуване на недвижим имот- находящ се в гр..... Договорът за банков кредит е абсолютна /обективна/ търговска сделка /арг. чл. 1, ал. 1, т. 7 ТЗ, вр. с гл. 27, р. III, чл. 430 ТЗ и чл. 286, ал. 2 ТЗ/. Съгласно чл. 304 ТЗ, лицата, които при сключване на търговска сделка поемат общо задължение, се смятат солидарни длъжници, ако от сделката не следва друго. От съдържанието на представения по делото договор за кредит не се установява разделност на задълженията на кредитополучателите спрямо банката – кредитор. Така, в чл. 11 от договор за предоставяне на ипотечен кредит от 17.10.2016 г., изрично е уговорено, че съдлъжникът отговаря солидарно за погасяване на всички прозтичащи от договора за кредит задължения при условията на чл. 121 и следващите ЗЗД, като банката може да иска изпълнение директно от съдлъжника на цялово вземане или на отделна негова част веднага след настъпване на изискуемостта на съответното задължение и може да събере вземането си, като насочи изпълнението към всеки от длъжниците /кредитополучател, съдлъжник/ по свой избор, без ограничение.

Съгласно чл. 121 ЗЗД солидарност между двама или повече длъжници възниква в определените от закон случаи или когато е уговорена. Съгласно чл. 127, ал. 1 ЗЗД, доколкото не следва друго от отношенията между солидарните длъжници, това, което е платено на кредитора, трябва да се понесе от тях по равно. Съгласно ал. 2 всеки солидарен длъжник, който е изпълнил повече от своята част, има иск срещу останалите съдлъжници за разликата. В конкретния случай, солидарната отговорност между страните във връзка с погасяване на кредита, произтича от самия договор, доколкото и двамата участват по този договор. Възражението на ответницата, че същата отговаря за задълженията като поръчител, не може да бъде споделено, тъй като подобна уговорка не е налице. За да е налице поръчителство, същото следва да е изрично уговорено

между страните по правоотношението. От представения договор за кредит, не може да се направи извод в тази насока, тъй като в него изрично е посочено, че ответницата отговаря за задълженията по него като съдлъжник. Не се установява да са налице допълнителни споразумения между страните или кредитора, които да преуреждат качеството на страната по договора и съответстващата ѝ отговорност.

Не се спори между страните, че по силата на нотариален акт за покупко-продажба на недвижим имот №139/24.10.2016 г., н.д.№234/2016 г. по описа на нотариус при НК и район на действие РС-София, ищецът и ответницата придобили правото на собственост при равни квоти по отношение на процесното жилище -..... находящ се в гр..... срещу продажна цена в размер на 51 700 евро с легова равностойност 101 116,41 лева. Видно е от представения нотариален акт, че между страните по сделката е било уговорено, че сумата в размер на 5170 евро с легова равностойност от 10111,64 лева е била заплатена със съгласието на страните по сделката по банкова сметка от купувача Н. Ц. по банкова сметка на продавача на 10.10.2016 г., а останалата част от продажната цена- в размер на 46530 евро с легова равностойност 91004,77 лева се заплаща на купувача веднъж при подписване на нотариалния акт в размер на сумата от 4,77 лева, и посредством банков кредит в размер на 91 000 лева, отпуснат от“ АД по силата на договор за предоставяне на ипотечен кредит от 17.10.2016 г., изменен с допълнително споразумение №1 от 17.10.2016 г., която сума банката –кредитор следва да преведе по разплащателна сметка на продавача.

Не се спори и в проведеното на 14.06.2023 г. открито съдебно заседание ответницата изрично признава, че, считано от 01.04.2020 г., страните са във фактическа раздяла. Не се спори и от представените по делото доказателства се установява, че по силата на решение № 20046681 от 07.07.2022 г. по гр.д.№40302/2020 г. по описа на РСР, 149 състав, сключението на 19.10.2019 г. брак между страните бил прекратен.

Съгласно разпоредбата на чл. 127, ал. 1 ЗЗД, платеното от един от солидарните длъжници на кредитора следва да бъде понесено от тях по равно. Съдът приема, че в настоящия случай предположението на чл. 127, ал. 1 ЗЗД не беше оборено, като ответницата не доказва ищецът да е използвал процесния кредит за лични нужди, а напротив- видно е от представените по делото писмени доказателства и приетото заключение на вещото лице по ССЧЕ, че същият е използван за закупуване на процесния недвижим имот, собствеността върху който страните са придобили съвместно при равни квоти. По въпроса кога възниква регресното право по чл. 127, ал. 2, изр. 1 ЗЗД на солидарния длъжник спрямо другия солидарен длъжник - дали след изплащането на пълния размер от всяка вноска по договор за кредит платилият длъжник има право да търси при условията на регрес от другия солидарно задължен кредитополучател половината от сумата, или това право възниква едва след погасяването на частта на платилия длъжник от цялото вземане, в практиката на ВКС са формирани две групи становища.

Според едното становище /решение №191/23.02.2018 г. по гр. д. № 3907/2016 г. на ВКС, IV г.о., решение №16/04.02.2020 г. по гр. д. N 1222/19 г. на ВКС, III г. о. и др./ всяка вноска има свой собствен падеж и свое самостоятелно значение като изпълнение на задълженията по договора за кредит. Затова при плащането на всяка вноска във вътрешните отношения между солидарните длъжници се прилага разпоредбата на чл. 127, ал. 1 ЗЗД и това, което е платено на кредитора, трябва да се понесе от тях по равно. Ако един от солидарните длъжници изплати повече от своята част от всяка отделна вноска, той има иск за разликата срещу другите солидарни

длъжници съгласно чл. 127, ал. 2 от ЗЗД. Не е необходимо длъжникът да изплати целия потребителски кредит, за да може да насочи иска си срещу останалите солидарни длъжници. Те изпадат в забава при всяко плащане в повече на отделната вноска от страна на единия солидарен длъжник.

Според второто становище /така решение № 827/15.12.2010 г. по гр. д. № 1328/2010 г. на ВКС, IV г. о., решение № 196/21.08.2015 г. по гр. д. N 6068/2014 г. на ВКС, IV г. о./ правилото на чл. 127, ал. 2 ЗЗД изрично изисква, за да възникне обратно вземане на съдлъжниците, солидарният длъжник да е изпълнил повече от своята част. Настоящият съдебен състав споделя първото становище, според което, ако един от солидарните длъжници изплати повече от своята част от всяка отделна вноска, той има иск за разликата срещу другите солидарни длъжници съгласно чл. 127, ал. 2 от ЗЗД, като не е необходимо длъжникът да е изплатил целия кредит, за да може да насочи иска си срещу останалите солидарни длъжници. Възприемането на обратното становище при дългосрочните кредити би могло да доведе до това правото на платилия солидарен длъжник да получи платеното вповече да не може да се реализира при направено евентуално възражение за погасяване на вземането по давност от другия солидарен длъжник, което би го поставило в по – неблагоприятно положение от солидарните длъжници, които не погасяват задълженията си.

От неоспорените извлечения от банковата сметка на ищеца /л.27-85 от делото/ и заключението на ССЧЕ, приета без възражения, се установява, че кредитите са погасявани редовно и в срок от ищеца, като за периода от 01.10.2017 г. до 31.07.2022 г. ответницата не е погасявала вноски по двата кредита. Вещото лице е посочило в обстоятелствената част на заключението си, че усвояването по договор за ипотечен кредит от 17.10.2016 г. е извършено на 09.11.2016 г., като сумата в размер на 91 000 лева е била преведена по разплащателна сметка на ищеца – кредитополучател, а с извършен превод на същата дата с наредител Н. Ц. сумата е била наредена на – продавач на недвижимия имот, с посочено основание за трансфера „доплащане на имот, ЖК.....“

Предвид заключението на ССЧЕ, неоспорено от страните, което съдът кредитира като обективно и компетентно изготвено, за периода 01.10.2017 г. до 31.07.2022 г. ищецът е заплатил по договор за предоставяне на ипотечен кредит от 17.10.2016 г. сумата в размер на общо 27 288,55 лв., в т.ч. главница в размер на 10 719,51 лв., лихви за 13 225,98 лв., застраховка ЖИ.т за 2199,36 лв., застраховка за имот в размер на 936,70 лв., както и такси в размер на общо 207 лв. Предвид гореизложеното на основание чл. 127, ал. 2 вр. с ал. 1 ЗЗД ищецът има право да получи половината от заплатените от него по процесния договор за ипотечен кредит погасителни вноски, включващи главница и лихва или сумата в размер на 11 972,75 лв. Ищецът претендира от ответницата сумата в размер на общо 11287,63 лв. съгласно уточняваща молба от 09.11.2022 г., поради което и при спазване на диспозитивното начало предявените искове се явяват изцяло основателни и следва да бъдат уважени за сумата в размер на 5690,58 лева за периода от 01.10.2017 г. до 01.11.2019 г. и сумата в размер на 5597,05 лева за периода от 01.04.2020 г. до 31.07.2022 г., ведно със законната лихва, считано от 15.09.2022 г. до окончателното плащане на сумите.

По разностите:

При този изход от спора отговорност за разноски възниква единствено за ответницата. Ищецът е представил доказателства за сторени такива в размер на общо 1897,65 лв., от които 497,65 лв. за платена държавна такса, 1000 лв. адвокатско възнаграждение и 400 лв. депозит за вещо лице. Ответницата е релевирала своевременно възражение за прекомерност на претендираните разноски за адвокатско възнаграждение, което съдът намира за частично основателно с оглед предвидения минимум в чл.7 ал.2 т.4 НМРАВ в приложимата редакция към 14.09.2022 г. /датата на сключване на договора за правна защита и съдействие/ от 868,62 лв., поради което и определя същото в размер от 900 лв. На основание чл.78 ал.1 ГПК и съобразно с уважената част от исквете ответницата следва да бъде осъдена да заплати на ищеца сумата в размер на общо 1797,65 лв. разноски по делото.

Така мотивиран, Софийски районен съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА на основание чл.127 ал.2 ЗЗД К. В. П..... ЕГН ***** съдебен адрес гр..... **ДА ЗАПЛАТИ** на Н. Д. Ц. ЕГН ***** съдебен адрес гр.С..... сумата от **5690,58 лева**, представляваща припадащата ѝ се ½ част от заплатени погасителни вноски по договор за предоставяне на ипотечен кредит от 17.10.2016 г., сключен с“ АД за периода 01.10.2017 г. до 01.11.2019 г., ведно със законната лихва, считано от 15.09.2022 г. до окончателното плащане, **както и** сумата в размер на **5597,05 лева**, представляваща припадащата ѝ се ½ част от заплатени погасителни вноски по договор за предоставяне на ипотечен кредит от 17.10.2016 г., сключен с“ АД за периода 01.04.2020 г. до 31.07.2022 г., ведно със законната лихва, считано от 15.09.2022 г. до окончателното плащане.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 ГПК К. В. П..... ЕГН ***** **ДА ЗАПЛАТИ** на Н. Д. Ц. ЕГН ***** сумата в размер на **1797,65 лева** разноски по делото.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____